

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO, GOZDARSTVO IN PREHRANO

SLUŽBA ZA ODNOSE Z JAVNOSTMI IN PROMOCIJO

Dunajska cesta 47, 1000 Ljubljana

T: 01 478 91 63

F: 01 478 90 13

E: pr.mkgp@gov.si

www.mkgp.gov.si

UKOM
predlagam.vladi@gov.si

Številka: 0913-2/2016/3
Datum: 16. 3. 2016

Zadeva: Predlog: 7218-23 - Dovolj je mletja živih piščančkov v mesni industriji
Zveza: e-pošta, z dne 9. 2. 2016 (092-23/2016/1)

Spoštovani,

v nadaljevanju vam posredujemo odgovor na predlog 7218-23: Dovolj je mletja živih piščančkov v mesni industriji.

Mletje živih, pravkar izvaljenih piščančkov samčkov je v Sloveniji redna praksa živilske industrije. To je dejstvo, kot povsod drugod po razvitem svetu, kjer je prisotna intenzivna živinoreja. Samčki ne rastejo dovolj hitro (počasneje od samičk), za nesnice itak niso primerni, in so industriji popolnoma odveč. Prijatelj je bil na praksi v perutnini Ptuj kot študent in potrdil to prakso. Na nekaterih obratih jih vsaj uspavajo z ogljikovim dioksidom, kar ni tako sporno. Lepo bi bilo to nečloveško vsakodnevno kruto prakso odpraviti Z ZAKONSKO PODLAGO. Saj rezultat je isti, in končajo kot pasji/mačji briketi, ampak povzročajo manj trpljenja in kot tak je edini pravilen korak v pravo smer. Po vzoru Nemčije bi lahko zakonsko prepovedali mletje živih piščančkov na perutninskih farmah - uzakonili so, da jih je potrebno usmrtiti z uspavanjem. Menim, da bi bil strošek prilagajanja industrije novemu postopku zanemarljiv in je bolj kot ne stvar dobre volje. V kolikor bi obstajala zakonska podlaga, bi bilo seveda zavezujoče za industrijo. Smatram, da kot družba lahko to z lahkoto naredimo, če le obstaja volja za to.

ODGOVOR

Pri valjenju piščancev za prirejo mesa določen del enodnevnih piščancev ni primeren za nadaljnjo proizvodnjo (približno 1 – 2 % dan starih piščancev), ker so izvaljene živali slabo vitalne ali se izvalijo z anomalijami, ki preprečujejo normalen razvoj. Pri teh živalih je usmrtitev najbolj humana možnost, saj bi v nadaljnji reji prišlo do trpljenja. Pri valjenju jarkic za proizvodnjo jedilnih jajc za nadaljnjo proizvodnjo ni primerna približno polovica izvaljenih živali, saj so to samčki (petelini), katerih nadaljnja reja ni ekonomska. Odvečni enodnevni piščanci se takoj po izvalitvi usmrtijo na predpisan način.

Poleg izvaljenih enodnevnih piščancev je potrebno ustrezno obdelati tudi t.i. valilniški ostanek. Zarodek namreč pri valjenju predre notranjo mehko jajčno ovojnico, ki meji na zračni prostor, že do dva dni pred izvalitvijo in iz alantoisnega preide na pljučno dihanje. Samo lomljenje lupine traja 1 uro. Če zarodek ne prebije notranje lupine, se v jajcu zaduši. Vsi tisti zarodki, ki predrejo notranjo lupino, vendar se ne izvalijo, se morajo po pobiranju izvaljenih piščancev usmrtiti na human način. Delež takih zarodkov lahko predstavlja do 30% vseh ne izvaljenih jajc. Tudi te živali je potrebno na human in predpisan način usmrtiti. Najprimernejši način obdelave valilniškega ostanka je uporaba naprave za maceracijo.

Z napravo za maceracijo obdelan valilniški ostanek in zmleti odvečni enodnevni piščanci se odstranjujejo skladno s predpisi o živalskih stranskih proizvodih in se ne uporabljajo za nadaljnjo predelavo.

Pravna ureditev področja:

Zakon o zaščiti živali (Ur.l.RS 38/13, UPB-3) določa v 26. členu v katerih primerih se lahko žival usmrti in v 17. točki določa, da je usmrtitev živali dovoljena, če je izvedena zaradi odstranjevanja odvečnih enodnevnih piščancev in zarodkov v jajcih. Glede dovoljenih načinov usmrtitve zakon v drugem odstavku 26. člena navaja Uredbo Sveta (ES) št. 1099/2009 z dne 24. septembra 2009 o zaščiti živali pri usmrtitvi. Uredba velja in se neposredno uporablja v vseh DČ EU.

Uredba v členu 4. določa, da se živali usmrtijo šele potem, ko so bile omamljene v skladu z metodami in posebnimi zahtevami, povezanimi z uporabo teh metod iz Priloge I. Izguba zavesti in občutljivosti traja do smrti živali. V Prilogi I uredbe je kot primeren način usmrtitve za piščance stare do 72 ur in valilniški ostanek navedena tudi maceracija, ki v skladu z znanstvenimi priporočili EFSE velja za učinkovito metodo, ki usmrti v trenutku, v nasprotju z izpostavitvijo plinom (npr. CO₂), pri katerih pride v določenem času najprej do izgube zavesti in šele nato do smrti. Raziskave so pokazale tudi, da je lahko izpostavljanje plinu za žival zelo neprijetno, dokler ne izgubi zavesti (kar lahko traja več kot le nekaj sekund, kolikor je potrebno za usmrtitev z maceracijo).

V EU že nekaj let poteka javna razprava o etičnosti usmrtitve enodnevnih piščancev pri proizvodnji jajc ter iskanje alternativ. Nobena od država članica še ni prepovedala ali kako drugače omejila uporabo naprav za maceracijo, temveč je to veljaven način usmrtitve, skladen z evropsko zakonodajo. Res pa je, da želijo nekatere države članice odstranjevanje odvečnih piščancev uvrstiti med prioritete teme pri snovanju nove zakonodaje na ravni EU.

Trenutno je aktualno iskanje alternativ. Možne alternative, od katerih še nobena ni na voljo za komercialne namene, so: z genetsko modifikacijo določati spol pri jajcih pred inkubacijo, selekcija nesnic na način, da bi bilo mogoče peteline rediti za meso, selekcija nesnic, ki bi valile manj moških jajc, genska modifikacija nesnic, da bi valile jajca z mrtvimi moškimi embrii in podobno.

Trenutno niso na voljo bolj humane alternative usmrtitvi odvečnih enodnevnih piščancev pri proizvodnji piščančjega mesa in jedilnih jajc ki bi bile izvedljive v komercialnih pogojih. Zato v kratkem ne predvidevamo sprememb nacionalne oziroma evropske zakonodaje v zvezi z navedenim predlogom.

S spoštovanjem,

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in
prehrano